Kulttuuri & luonto

REITTEJÄ JA KOHTEITA

Rautjärvi

Tekijät

Karoliina Ahtiainen, Etelä-Karjalan Liikunta ja Urheilu ry
Niina Lindblad, Etelä-Karjalan Liikunta ja Urheilu ry

Yhteistyössä

Etelä-Karjalan Virkistysaluesäätiö
Rautjärven kunta

Lähteet

Etelä-Karjalan Virkistysaluesäätiö: https://ekvas.fi/
Outdooractive: https://www.outdooractive.fi
Kansikuvat: etukansi Riekkinen/Canva, takakansi Essi Kultanen
Kuvat sivuilla 1, 10: Essi Kultanen
Kuva sivulla 5: Riekkinen/ Canva
Kuvat sivuilla: 6, 7, 8, 9, 11, 12: Karoliina Ahtiainen
Kartta sivulla 4: Google Maps

Ulkoasu: Canva
Julkaistu 2023

maaseuturahasto

RAUTJÄRVI

Reittiteemat

Luontokohteet

Teeman reitit ovat luontoreittejä ja -kohteita, joihin kätkeytyy Etelä-Karjalan luonnon ominaispiirteitä ja erikoisuuksia.

Muinaiskohteet

Teeman reiteillä olevat muinaiskohteet kertovat siitä, miten ihmiset menneisyydessä elivät ja millaisia jälkiä he jättivät jälkeensä.

Sotahistoriakohteet

Teeman reiteillä tutustutaan Suomen sotahistoriaan historiallisten paikkojen, tarinoiden ja kohteiden kautta.

Kulttuuripyöräily

Teeman reiteillä pääset tutustumaan kulttuurimaisemiin ja -kohteisiin pyöräilyn lomassa.

Selitteet

- Soveltuu lapsiperheille
- Esteetön
- Soveltuu pyöräilyreitiksi
- Soveltuu geokätköilyyn
- Kävelyreitti
- Melontareitti
- Joukkoliikenneystävällinen

Vaativuustaso

Helppo	Kohtalainen	Haastava
●○○	●●○	●●●

RAUTJÄRVI

Reitit

1. Haukkavuoren luontopolku
2. Kangaskoski, Hiitolanjoki
3. Rautaesirippureitti
4. Rajojen reitti, Rautjärvi
5. Äpätinkankaan luontopolku
6. Linnavuori ja Pirunkirkko
7. Rajaa ja rajattomuutta -elämysreitti
8. Niskapietilän museotie

Kohteet

9. Kollaa- ja Simo Häyhä -museo
10. Kotiseutumuseo
11. Pitäjäntupa
12. Metsurinkivi
13. Iivanansaari
14. Purnujärvi
15. Helisevänjoki

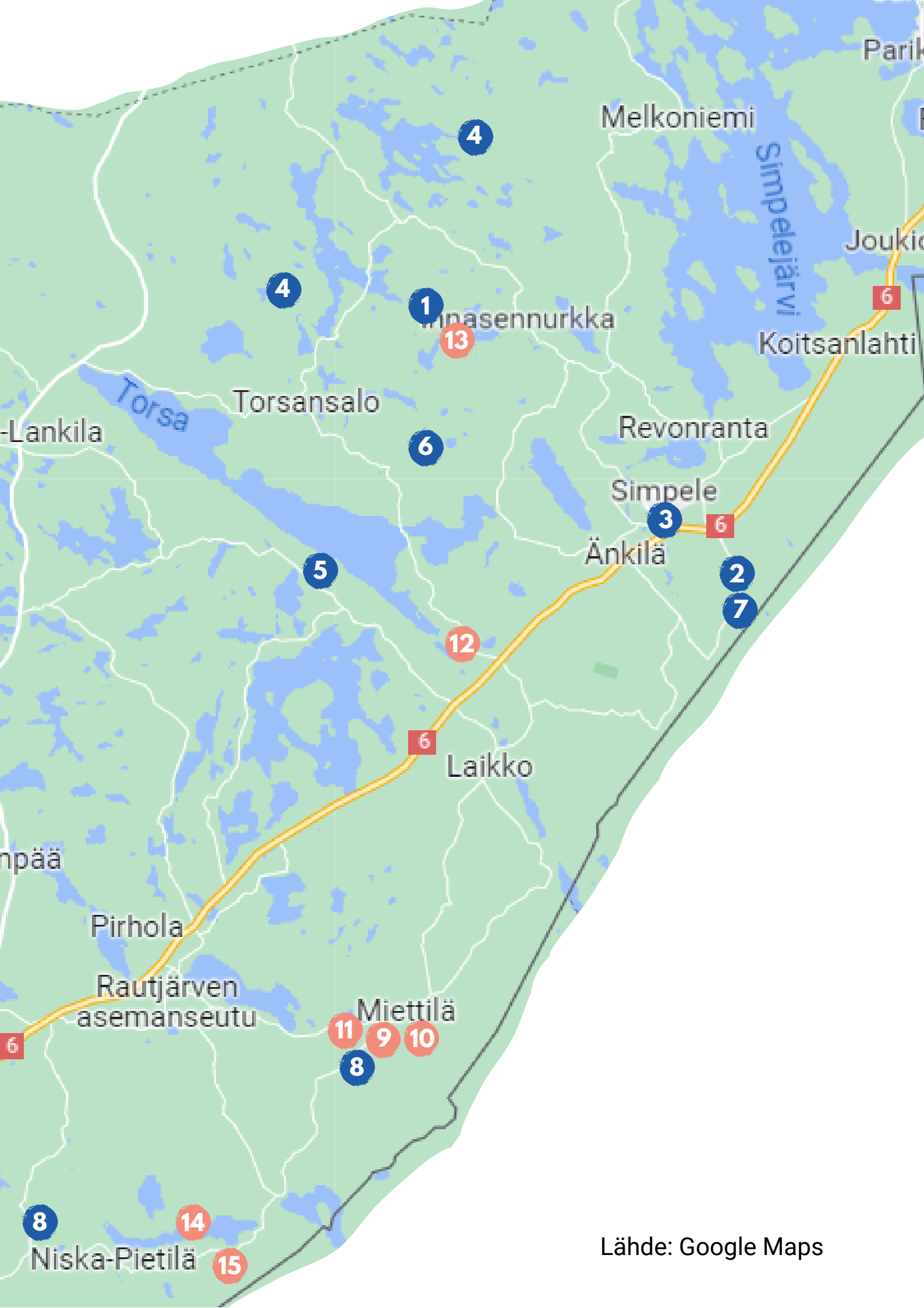

Lähde: Google Maps

1

Muinaiskohteet & sotahistoriakohteet

Haukkavuoren luontopolku

4,4 km

Kohtalainen

Kuvaus

Haukkavuori on Etelä-Karjalan korkein kohta. Sen maastoissa kulkee 4,4 kilometrin mittainen luontopolku. Haukkavuoren laavu ja nuotiopaikka ovat Haukkavuoren parkkipaikalla. Parkkipaikalta näköalapaikalle matkaa on noin 800 metriä polkua pitkin.

Haukkavuori on historiallinen rajapyykki, sillä sen kautta ovat kulkeneet Pähkinäsaaren, Täyssinän ja Uudenkaupungin rauhojen rajalinjaukset.

Haukkavuoren luontopolun huollosta ja ylläpidosta vastaa Rautjärven kunta.

Paras aika vuodesta: toukokuu-lokakuu

Saapuminen

Osoite: Haukkavuorentie 235,
56800 Rautjärvi

Kohokohdat

Valtakunnan raja on kautta vuosisatojen kulkenut Haukkavuoren seutujen halki, tämän hetkiset tiedon mukaan ainakin neljä kertaa. Haukkavuoren kallioon taotut vuosiluvut sekä rajan suuntaa osoittavat merkit ja valtakunnan tunnukset ovat Uudenkaupungin rauhan perua rajankäyntivuodelta 1722.

Haukkavuori on maakunnan upeimpia paikkoja seurata auringonnousua.

Lisätietoa

- QR-koodista reitin kartta ja tarkat tiedot

2

Luontokohteet

Kangaskoski, Hiitolanjoki

1-2 km

Helppo

Kuvaus

Rautjärvellä sijaitsevassa Hiitolanjoessa elää Suomen viimeinen alkuperäinen ja täysin luonnonvarainen järvilohikanta. Hiitolanjoki vapautuu vaelluskalojen kulkureitiksi, ja lisääntymisalueeksi, kun kolme uutta koskea vapautuu voimantuotannosta vuoteen 2024 mennessä. Nämä ovat Ritakoski, Lahnasenkoski ja Kangaskoski.

Kangaskoski on lähellä Venäjän rajaa. Teollinen historia Kangaskoskella on yli sata vuotta vanha. Kangaskosken voimalaitos valmistui vuonna 1925. Kesällä 2021 Kangaskosken voimalaitoksen tuotanto lakkasi, pato purettiin ja koski ennallistettiin vaelluskaloille.

Paras aika vuodesta: huhtikuu-lokakuu

Saapuminen

Osoite: Kangaskoskentie 184,
56800 Rautjärvi

Joukkoliikenne ei liikennöi kohteeseen. Simpeleen juna-asema on noin 3 km päässä.

Kohokohdat

Hiitolanjoen ympäristö on antoisa ja monipuolinen tutustumiskohde retkeilijöille sekä kulttuurihistoriasta ja teollisuusperinteestä kiinnostuneille.

Kangaskoksen vanhan voimalan läheisyydessä sijaitsee esteetön käymälärakennus ja hieman joenvartta alaspäin myös laavu ja esteetön grillikatos.

Lisätietoa

- Hiitolanjoen esite
- QR-koodista reitin kartta ja tarkat tiedot

3

Kulttuuripyöräily

Rautaesirippureitti

175 km

Vaativa

Kuvaus

Rautaesirippureitti Imatralta Parikkalaan on osa Euroopan laajuista pyöräilyreittiä. Reitin kohteissa voit tutustua alueen historiaan idän ja lännen rajalla. Pyöräilijä voi koostaa reittinsä useista eri vaihtoehdoista. Koko 175 kilometrin pituisen rengasreitin kiertämiseen kannattaa varata 2-3 päivää.

Reitti on etappireitti, joka koostuu etapeista:

- Imatra-Simpele
- Simpele-Parikkala
- Parikkala-Ruokolahti
- Ruokolahti-Imatra

Rautaesirippureitin varrella on useita kulttuurillisesti ja historiallisesti mielenkiintoisia kohteita sekä monia muistomerkkejä.

Paras aika vuodesta: toukokuu-syyskuu

Saapuminen

Rengasreitille voi lähteä haluamastaan lähtöpisteestä, kuten:

- Rautjärvi: Simpeleen urheilukenttä, Marja-Liisan katu, 56800 Simpele
- Ruokolahti: Rasilantie 1, 56100
- Parikkala: Parikkalantie 12, 59100
- Imatra: Koskikatu 1, 55120

Parikkalasta ja Imatralta paluu on mahdollista myös junayhteydellä.

Kohokohdat

Reitin kohokohtia ovat muun muassa Imatrankoski ja Vuoksi, Rajamuseo ja Kollaa ja Simo Häyhä -museo, Patsaspuisto, Siikalahti, Torsajärvi ja Ruokolahden kirkonmäki.

Lisätietoa

- QR-koodista reitin kartta ja tarkat tiedot

4

Sotahistoriakohteet

Rajojen reitti, Rautjärvi (E10)

19,6 km

Kohtalainen

Kuvaus

Rajojen reitti Ruokolahti-Rautjärvi-Parikkala on pitkä, yhtenäinen maasto-osuus Euroopan kaukovaellusreitti E10 varrella. Koko reitillä on kymmenkunta levähdyspaikkaa, joilla on laavut ja tulipaikat.

Pitkälle Rajojen reitille on yhteys kuntakeskuksesta Simpeleeltä, mistä on matkaa Haukkavuorelle 12 km, Ruokolahdelle 70 km ja Parikkalan suuntaan Pörölammelle 25 km.

Reitin huollosta vastaa Rautjärven kunta.

Paras aika vuodesta: huhtikuu-marraskuu

Saapuminen

Rautjärven osuuden päätepisteet ovat:

- Pusantie 4, 56440 Rautjärvi
- Peruspohjantie 536, 56800 Parikkala

Reitille pääsee myös Simpeleen keskustasta, Tehtaanpuiston kulmasta.

Kohokohdat

Puhdasvetisen Koantauksen rannalla on Simpeleen Reserviupseereiden ja Simpeleen Reserviläisten Junkkarikämppä. Lähettyvillä on myös toinen nähtävyys, Iivanansaari. Retkeilijöitä varten on rannalla soutuvene, jolla pääsee käymään Iivanansaaren hautamuistomerkillä.

Lisätietoa

- QR-koodista reitin kartta ja tarkat tiedot

5

Luontokohteet

Äpätinkankaan luontopolku

2,0 km

Helppo

Kuvaus

Äpätinkankaan alue sijaitsee Rautjärvellä, Kekäleniemen kylässä. Äpätinkangas sai luonnonsuojelualueen aseman loppuvuodesta 2019. Äpätinkankaan tekee ainutlaatuiseksi sitä kohdannut mittava myrskytuho, joka loi alueesta nykyisenkaltaisen, runsaasti lahopuuta sisältävän luontaisen metsätuhoalueen.

Kekäleniemen kyläyhdistys on toteuttanut Äpätinkankaalle luontopolun yhteistyössä Metsähallituksen kanssa. Luontopolku on kilometrin mittainen janareitti ja se kulkee helppokulkuista metsätiepohjaa.

Polku päättyy jääkauden muovaamalle harjumaiselle hiekkakankaalle, joka jakaa vedet laskemaan kahteen päävesistöön, Hiitolanjoen ja Vuoksen valuma-alueeseen.

Paras aika vuodesta: toukokuu-lokakuu

Saapuminen

Osoite: Latvajärventie 523,
56730 Rautjärvi

Kohokohdat

Luontopolun päätepisteessä yhdistyy kuiva kangasmetsä ja järeät maalahopuut. Tässä kohdassa Asta-myrskyn tuhot ovat konkreettisesti nähtävissä ja käsin kosketeltavissa. Myrskytuhoareenan erilaiset aistimukset voivat parhaimmillaan olla jopa mykistävä elämys tai voimaannuttava kokemus.

Päätepisteen levähdyspaikasta on myös hyvät näkymät Torsalle.

Lisätietoa

- QR-koodista lisätietoa

6

Muinaiskohteet

Linnavuori ja Pirunkirkko

1-2 km

Kohtalainen

Kuvaus

Linnavuori on yksi Pähkinäsaaren ja Uudenkaupungin rauhojen merkkipaikoista. Vuoren jylhän pohjoisrinteen alla on suuri luola, jota nimitetään Pirunkirkoksi.

Korkea Linnavuori on vuosisatojen ajan ollut paikallisille asukkaille poikkeuksellisen merkilllinen ja jopa mystinen paikka. Tarinan mukaan luolassa toimi vielä 1800-luvun alussa kansanparantaja ja noita Pohu-Matti Hinkkanen.

Luolan suulta lähtee polku Linnavuoren huipulle. Polku on selkeä, mutta erittäin jyrkkä. Ylhäältä aukeavat maisemat yli lähiseudun, Venäjän puolelle saakka.

Paras aika vuodesta: huhtikuu-lokakuu

Saapuminen

Osoite: Kangaslammentie 289,
56800 Rautjärvi

Kohokohdat

Pirunkirkko on kivikorkea luola, joka on saanut nimensä sen holvimaisesta katosta. Ihmiset uskoivat ennen vanhaan, että itse piru rakensi luolan kirkokseen, jotta ihmisillä olisi paikka jossa palvoa häntä. Luolan lähellä on perimätiedon mukaan aarre, joka odottaa edelleen löytäjäänsä.

Lisätietoa

- QR-koodista reitin kartta ja tarkat tiedot

Kulttuuripyöräily

Rajaa ja rajattomuutta -elämysreitti

106 km Vaativa

Kuvaus

Rajaa ja rajattomuutta -reitti johdattelee polkijansa ja kulkijansa raja-alueen kohteisiin pohtimaan niin ihmisten, eläinten kuin alueidenkin rajoja tai rajattomuutta.

Rengasreitti seuraa historiallisia nähtävyyksiä, jotka kertovat alueen historiasta ja rajaseudun läheisyydestä.

Reitti kulkee pääosin hiekkateitä, osittain myös asfalttitietä. Reitin voi ajaa hyvin tavallisella maasto-, retkeily- tai gravelpyörällä.

Paras aika vuodesta: toukokuu-syyskuu

Saapuminen

Reitin voi aloittaa mistä tahansa reitin varrelta, sekä ajaa se joko myötä- tai vastapäivään. Suositeltava aloituspiste on Hiitolanjoki ja B&B Hiitolanjoki

Kohokohdat

Reitin varrella ovat muun muassa Kollaa- ja Simo Häyhä -museo, Iivanansaari, Junkkarikämppä, Hobittikahvila ja Kyläkuppila Käpälämäki.

Lisätietoa

- Katso reitin esittelyvideo
- QR-koodista reitin kartta ja tarkat tiedot

8

Kulttuuripyöräily

Niskapietilän museotie

19,5 km

Kohtalainen

Kuvaus

Niskapietiläntie on osa entistä Savonlinna-Viipuri -maantietä ja yksi museoteistä, jotka kuvastaa tienpidon historiaa Suomessa. Tie oli muotoutunut jo ennen Uudenkaupungin rauhaa 1721. Tie hyväksyttiin museokohteeksi vuonna 1989.

Museotie kulkee Imatran, Ruokolahden ja Rautjärven alueilla. Yhteen suuntaan 19,5 kilometriä pitkä tie kulkee Imatran Vuoksenniskalta Niskapietilän kylän kautta Rautjärven Miettilään.

Reitin varrella on muun muassa Niskapietilän rajavartioasema, Purnujärvi, Hyppykallio ja Kollaa- ja Simo Häyhä -museo.

Paras aika vuodesta: huhtikuu-lokakuu

Saapuminen

Reitin päätepisteet:

- Kuntalanraitti 32, 56710 Miettilä
- Niskapietiläntie 1, 55910 Imatra

Kohokohdat

Tien varteen palautetut, vanhat kiviset kilometritolpat, ovat itsessään jo erikoisuus, joita enää harvoin näkee teiden varrella.

Niskapietiläntien varrella asuvat asukkaat ja yritykset järjestävät vuosittain elokuussa tapahtuman "Päivä museotiellä". Päivän aikana voi tutustua museotien varrella oleviin kohteisiin.

Lisätietoa

- QR-koodista lisätietoa reitistä

Reittibingo

Rastita reitit, jotka olet kulkenut. Haasta itsesi tutustumaan kaikkiin Kulttuuri ja luonto -oppaan reitteihin!

Kangaskoski Hiitolanjoki			Rautaesirippureitti
	Rajojen reitti	Rajaa ja rajattomuutta -elämysreitti	
Iivanansaari		Niskapietilän museotie	Haukkavuoren luontopolku
Kollaa- ja Simo Häyhä -museo	Äpätinkankaan luontopolku		Linnavuoren Pirunkirkko

LIIKKUEN LUONNOSSA

Lähiluonto on täynnä nähtävää ja koettavaa kaikkina vuodenaikoina. Liiku, tutki ja kokeile aikuisen kanssa! Väritä kuva tai liimaa ympyrään tarra, kun olet suorittanut tehtävän.

NUKU YÖ ULKONA

Unikaverina raikas ilma, kattona tähtitaivas. Nukkukaa teltassa, trampalla, riippumatossa tai mättäällä. Pakkaa mukaan omat retkitavarasi.

KARTAN LUKU

Harjoitelkaa maastokartan avulla suunnistamista ja kompassin käyttöä.

ELäIMET

Minkä eläimen näet pihassa tai lähimetsässä? Mitä eläinten jättämiä jälkiä näet?

VALOKUVAA/ PIIRRä

Ota kuva tai piirrä lempiasiasi luonnossa. Voit näyttää kuvan kavereillesi ja kysyä heidän lempiasiaa.

HämäräHOMMIA

Valitkaa sopiva turvallinen alue (metsä, puisto, piha, kenttä) ja järjestäkää perheille yhteinen seikkailu pimeällä. Seurassa ja ohjatusti pimeä ei olekaan enää niin pelottava asia. Heijastimet ja taskulamput mukaan! QR-koodista vinkkejä leikkeihin.

ROSKATON RETKEILY

Näitkö matkan varrella roskia? Korjaa omat ja toistenkin roskat luonnosta. Kurkkaa koodista kuinka monta vuotta muovipullolla kestää maatua.

TEMPPURATA

Toteuttakaa oma temppurata luonnossa. Puun rungolla tai juurakoilla tasapainoilua, ison kiven päälle kiipeämistä, kannolta kannolle hyppäämistä, käpyjen tarkkuusheittoa jne.

TULEN TEKO

Harjoitelkaa nuotion sytyttämistä vaikka eväsretkellä. Tehkää tulet vain sallituille paikoille ja silloinkin tarkistaa voimassa olevat varoitukset.

LIIKKUEN

Kokeilkaa itsellenne uutta liikuntamuotoa luonnossa!

EväSRETKI

Valmistakaa yhdessä eväät ja lähtekää lähiluontoon retkelle.

LUONNON ANTIMET

Lähtekää keräämään syötäviä kasveja, marjoja tai sieniä. Vai kalastatko ennemmin onkien laiturilta tai veneestä, talvella pilkkien?

TUNTEET JA AISTIT

Millaisia tunteita koet luonnossa? Onko metsässä pelottavaa, missä paikassa rauhoitut, mikä virkistää? Ota kaikki aistit käyttöön. Kuuntele, haistele, maistele.

Missä sijaitsee Etelä-Karjalan korkein kohta?
Mihin eteläkarjalaiseen kohteeseen liittyy kansanparantaja Pohu-Matti?
Missä voit muistella tuhoisaa Asta-myrskyä?

Etelä-Karjala on luonnon ja kulttuurin aarreaitta, joka kätkee runsaasti historian merkkejä maastoon ja retkeilyreiteille. Suuri osa noista historian jättämistä jäljistä ovat yhä tuntemattomia suurelle yleisölle.

Tässä Kulttuuri & luonto -oppaassa esitellään Rautjärven alueen parhaat kulttuuriretkeilyreitit ja -kohteet. Vastaavanlaiset oppaat on tehty Imatralle, Ruokolahdelle ja Parikkalaan.

Oppaan on tuottanut Etelä-Karjalan Liikunta ja Urheilu ry (EKLU) osana Kulttuuriympäristöä liikunnan keinoin -hanketta 2021-2023.